

Rapport

Rapport betreffende een klacht over het college van burgemeester en wethouders van Rijssen-Holten.

Datum: 22 mei 2013

Rapportnummer: 2013/051

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het college van burgemeester en wethouders van Rijssen-Holten zijn schadeclaim op basis van niet geheel juiste feiten en ontoereikende gronden heeft afgewezen.

Bevindingen

De situatie ten tijde van verzoekers val

Verzoeker reed op zaterdag 19 mei 2012 op zijn racefiets op de Kerkhofsweg te Holten, in de richting naar de T-kruising met de Stationsstraat. De Stationsstraat is een voorrangsweg en dat is aangegeven met een voorrangsbord, dat op het trottoir rechts van de weg staat. Over de breedte van de rechterrijstrook, waar deze aansluit op de Stationsstraat, ligt een rij tegels, die deels zijn gemarkeerd met "haaiantanden".

Volgens verzoeker reden er twee auto's voor hem, die bij het naderen van de kruising afremden. Omdat er voldoende ruimte was passeerde verzoeker deze auto's aan de rechterzijde, maar raakte zijn achterwiel in een sleuf tussen twee tegels, waardoor hij tegen de voorste auto ten val kwam.

Op het trottoir naast het rechterdeel van de Kerkhofsweg stonden ter hoogte van de kruising enkele waarschuwborden in verband met de uitvoering van wegwerkzaamheden. Op de door verzoeker op de dag van het ongeval gemaakte foto's (zie de bijlage) is te zien dat de klinkers van de bestrating rondom de rij tegels niet goed aansluiten, evenals de twee tegels waar verzoeker volgens hem met zijn achterwiel tussen raakte. Het trottoir rond de kruising is niet begaanbaar omdat het deels is opgebroken.

Er is niet gesteld of gebleken dat het wegdek van de Kerkhofsweg voor het overige van een minder dan redelijke kwaliteit was, en dat ook daar werkzaamheden werden uitgevoerd.

De behandeling van verzoekers schadeclaim

Verzoeker schreef de gemeente Holten-Rijssen op 23 mei 2013 een brief waarin hij zijn lezing gaf van de toedracht van zijn ongeval en meedeelde dat hij door de val lichte verwondingen had gelopen. Tevens stelde hij de gemeente aansprakelijk voor de schade aan zijn rijwiel van naar schatting € 200. De medewerker van de afdeling Financiën die verzoekers claim behandelde verzocht hem op 29 juni 2012 om een nota van de herstelkosten te sturen. De door verzoeker opgestuurde offerte van 21 juli 2012 betrof in totaal € 698,10, waaronder de kosten van het fietsframe à € 399.

De behandelend medewerker deelde verzoeker namens de burgemeester op 25 juli 2012 onder meer het volgende mee:

"De gemeente is niet aansprakelijk voor de schade. Een klinkerweg kan niet altijd overal helemaal egaal zijn. Van de normale gebruiker wordt de nodige oplettendheid verwacht bij het gebruik van de openbare weg. Van een wielrenner wordt daarnaast extra oplettendheid verwacht vanwege de snelheid en de breedte van de banden. Uw weggedrag heeft u op de situatie moeten aanpassen."

Verzoeker maakte op 28 juli 2012 bezwaar tegen het standpunt van de burgemeester. Hij wees erop, dat volgens de artikelen 6:162 en 6:174 van het Burgerlijk Wetboek en de jurisprudentie de wegbeheerder de weg zodanig dient in te richten en te onderhouden dat het geen gevaar oplevert voor weggebruikers.

Verder wees hij erop dat volgens de bepalingen van de RAW –systematiek (een algemeen in Nederland gehanteerd stelsel van gestandaardiseerde voorwaarden voor de grond- weg- en waterbouw) de afwijking in hoogte tussen twee onderling aaneensluitende elementen in de bestrating niet meer dan 2 mm mag zijn, en dat de afwijking van de lagen onderling in verband over een lengte van 5 meter niet meer dan 20 mm mag bedragen. Verzoeker stelde, dat het wegdek op de plaats waar hij was gevallen bij lange niet aan deze normen voldeed, omdat tussen de tegels en de klinkers voegen van 50 tot 100 mm zaten, en ook een fiets met normale banden nog tussen de voegen had kunnen raken.

Verder wees hij erop, dat hij zijn snelheid al vóór de kruising had geminderd, maar, omdat hij zich concentreerde op de auto's naast hem en de kruising, de gaten en grote voegen in het wegdek niet op tijd zag. Doordat zijn banden in de voeg tussen twee tegels raakten en zijn snelheid al was verlaagd was hij gevallen. Tot slot wees hij erop, dat tijdens het wielrennen extra oplettendheid altijd geboden is.

De medewerker van de afdeling Financiën die verzoekers zaak behandelde, reageerde op 20 augustus 2012 namens het college van burgemeester en wethouders met de mededeling aan verzoeker dat zijn standpunt ongewijzigd bleef. Volgens deze medewerker mag van een klinkerweg niet worden verwacht dat deze altijd overal egaal is. Daarnaast was vanwege de rood-witte borden en de stapel tegels duidelijk zichtbaar dat er wegwerkzaamheden waren. Van een weggebruiker mag worden verwacht dat hij voorzichtig is en zijn weggedrag aanpast aan de omstandigheden.

Wat betreft de RAW-bepalingen stelde de betrokken medewerker dat dit kwaliteitseisen zijn die van toepassing zijn op het moment van de oplevering van een werk. Verzoekers veronderstelling dat het wegdek altijd van dit kwaliteitsniveau moet zijn achtte de medewerker niet juist, omdat dit door het gebruik van de weg onmogelijk is.

De behandeling van verzoekers klacht

Op 21 augustus 2012 wendde verzoeker zich tot de Nationale ombudsman omdat hij zich niet kon vinden in de behandeling van zijn schadeclaim door de gemeente.

De Nationale ombudsman verzocht het college van burgemeester en wethouders van Holten-Rijssen op 26 september 2012 om verzoekers klacht te behandelen en de beslissing over verzoekers claim te heroverwegen. Hij wees daarbij op de nog te beantwoorden vraag of de rood-witte borden voldoende waren om te waarschuwen voor de kwaliteit van het wegdek, en op de omstandigheid dat de betrokken medewerker tot tweemaal toe had gereageerd en dat het college het verzoek nog niet had behandeld.

In verband hiermee verwees de Nationale ombudsman naar de spelregels voor het omgaan met verzoeken om schadevergoeding door gemeenten in de "Schadevergoedingswijzer".(zie hierna.)

De betrokken medewerker van de afdeling Financiën deelde verzoeker namens het college van burgemeester en wethouders per brief van 26 november 2012 mee, dat op verzoek van de Nationale ombudsman zijn claim nogmaals was beoordeeld, maar dat de schade niet zou worden vergoed. Volgens de brief bleek uit de foto's die verzoeker meestuurde dat er geen sprake is van een gebrekkige situatie en hebben de RAW-bepalingen betrekking op de opleverkwaliteit na een herbestrating en is het onmogelijk dat een weg op dat kwaliteitsniveau blijft.

Verkeerstekens en verkeersborden

In een aantal wetten en wettelijke regelingen zijn voorschriften opgenomen voor het verkeer op de weg. Het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV 1990) bevat de voorschriften waar de weggebruiker zich aan moet houden. Deze voorschriften worden kenbaar gemaakt via verkeersborden langs en boven de weg en verkeerstekens op het wegdek. In de bijlage 1 van dit reglement is opgenomen welke borden zijn voorgeschreven en wat de betekenis van dat bord is.

Met een driehoekig, wit bord met rode rand en een afbeelding op het witte vlak wordt aangegeven dat het wegdek slecht is of dat er werk in uitvoering is.

Het langwerpige bord, met schuine rode en witte banen, dat ten tijde van verzoekers ongeval op het trottoir naast de kruising stond (zie de foto op de bijlage bij dit verslag) is geen verkeersbord in de zin van het RVV 1990.

In de praktijk worden borden als deze, hekken met rood-witte markering, pilonen en dergelijke gebruikt als afbakening van weggedeelten waar werk in uitvoering is en het wegdek niet toegankelijk is.

De Schadevergoedingswijzer

Op 15 februari 2011 verscheen het rapport "Behoorlijk omgaan met schadeclaims door gemeenten" (rapport 2011/025). Bij dat rapport hoort de Schadevergoedingswijzer, met de zestien spelregels voor behoorlijk omgaan met schadeclaims. Dit rapport is toegestuurd aan alle gemeenten. Voor de Nationale ombudsman is deze wijzer het kader waaraan hij in concrete gevallen de behoorlijke behandeling door de overheid van claims kan toetsen.

Beoordeling

Het redelijkheidsvereiste houdt in, dat overheidsinstanties de verschillende belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

Om een juiste afweging te kunnen maken is nodig dat alle, voor het nemen van een beslissing relevante informatie wordt verzameld. De overheid mag daarbij niet zonder meer uitgaan van de gegevens die burger heeft verstrekt, maar dient ook zelf, actief onderzoek te doen naar de feiten en omstandigheden, bijvoorbeeld door een technisch onderzoek of het inwinnen van een deskundigenadvies.

Verzoeker klacht is in feite, dat de gemeente Holten-Rijssen zijn schadeclaim niet behoorlijk heeft behandeld. Volgens verzoeker stelt de gemeente zich bij de afwijzing van zijn claim ten onrechte op het standpunt dat zij aan haar verplichtingen als wegbeheerder heeft voldaan, hoewel het wegdek op het moment en de plaats van zijn val slecht was.

De medewerker die verzoekers claim bij herhaling heeft beoordeeld deed dat op basis van de door verzoeker verstrekte feitelijke informatie en foto's.

Uit deze foto's kan worden opgemaakt dat de klinkerstenen en de met haaiantanden gemarkeerde rij tegels op de rechterhelft van de weg waarop verzoeker reed niet goed aaneensluiten. Volgens verzoeker was hij met zijn fiets gevallen omdat zijn achterwiel in de ruimte tussen twee tegels raakte.

Uit het door verzoeker verstrekte fotomateriaal kan worden opgemaakt dat er in de dagen rond de zaterdag waarop hij viel ter plaatse werkzaamheden werden uitgevoerd. Zo te zien waren de klinkers ter plaatse na een onderbreking van de werkzaamheden provisorisch teruggeplaatst. Op een zaterdag worden veelal geen wegwerkzaamheden uitgevoerd. Op de rijweg, zowel de weg waarop verzoeker reed als de voorgangsweg die hij naderde, stonden ook geen waarschuwborden of dergelijke wegens werkzaamheden. Wel stonden er op het rond de kruising opgebroken trottoir waarschuwborden.

Van verzoeker, als weggebruiker, mocht worden verwacht dat hij zijn rijgedrag aan de situatie op de weg zou aanpassen. Dat houdt onder meer in, dat hij bij het naderen van de voorrangsweg alert diende te zijn op verkeer op de voorgangsweg en eventuele voetgangers naast het opgebroken trottoir.

Het valt echter niet in te zien waarom verzoeker een meer dan de normale, bijzondere aandacht aan de staat van het wegdek rond de kruising had moeten geven, nu er niet met een bord was gewezen op de slechte kwaliteit, en het wegdek waarop verzoeker richting de kruising reed wél in redelijke staat verkeerde.

Verzoeker diende zijn claim op 23 mei 2012 bij de gemeente in. De medewerker van de gemeente die de claim behandelde reageerde op 29 juni 2012 met een verzoek om een nota van de schade. Vervolgens besloot deze medewerker namens de burgemeester op 25 juli 2012 tot afwijzing van de claim.

Deze beslissing is gebaseerd op de door verzoeker verstrekte informatie. Van een eigen onderzoek naar de feitelijke situatie is niet gebleken. Gelet op het tijdsverloop tussen de indiening van de claim en het in behandeling nemen daarvan is aannemelijk dat door de voortgang in de werkzaamheden een feitelijk onderzoek ter plaatse overigens ook geen zin meer had.

Naar aanleiding van verzoekers brief aan het college van burgemeester en wethouders van 28 juli 2012, of anders dan toch naar aanleiding van het verzoek van de Nationale ombudsman van 26 september 2012 had het college de beslissing met betrekking tot verzoekers claim moeten heroverwegen. Daartoe behoort dat een antwoord was gevonden op de vraag of aannemelijk is dat de ruimte tussen de twee tegels verzoekers val kon hebben veroorzaakt en zo ja, of de gemeente als wegbeheerder dan is tekortgeschoten in haar verplichtingen met betrekking tot de veiligheid op de weg. Dat had gekund via een deskundigenadvies, bijvoorbeeld van de gemeentelijke schadeverzekeraar. Dat is echter niet gebeurd.

Daarbij komt, dat verzoekers brieven steeds door dezelfde medewerker

zijn afgehandeld. Dat is niet juist. In het geval dat er een verschil van mening ontstaat over een beslissing die door een medewerker namens het bevoegd gezag is genomen, dient het bevoegd gezag óf zelf een nieuwe beslissing te nemen óf dat aan andere medewerker op te dragen. Indien het gaat om behandeling van een klacht (zoals in de brief van 26 november 2012) is behandeling door een ander dan de betrokken medewerker zelfs wettelijk voorgeschreven (artikel 9:17 Algemene Wet bestuursrecht).

De zorgvuldige voorbereiding van een besluit houdt mede in, dat de geringste schijn van partijdigheid – "De slager die zijn eigen vlees keurt"- wordt vermeden.

In dit geval was geen sprake van een juiste afweging van alle daarvoor in aanmerking komende factoren, en daarom kan ook geen sprake zijn van een redelijke uitkomst. Dit geeft aanleiding om het college een aanbeveling te doen.

De onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Holten-Rijssen is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over het college van burgemeester en wethouders van Holten-Rijssen is gegrond, wegens strijd met het redelijkheidsvereiste.

Aanbeveling

Het college van burgemeester en wethouders wordt in overweging gegeven om de afwijzing van verzoekers claim te heroverwegen en een nieuwe beslissing te nemen, die is gebaseerd op een deskundig advies met betrekking tot de oorzaak van verzoekers schade.